

אזרחות

השתלבות יהדות אתיופיה במדינת ישראל // חט"ע

נקודת מבט אזרחית // יחידת לימוד באזרחות לחט"ע

מספר שיעורים מומלץ: 3-7

כתיבה: חגית עגור הלוי

קראה והעירה: שושנה בן-דור

עריכת לשון: מיטל שרף

עיצוב גרפי: גלית סבג "טו דו דיזיין"

רציונל לבחירת הנושא:

השתלבותה של יהדות אתיופיה במדינת ישראל היא נושא אקטואלי וחשוב הנוגע להיותה של ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית. כפי שנעשה בשיעורי האזרחות, הידע והמושגים נלמדים דרך עיסוק בסוגיות אקטואליות. נושא זה, מעבר לחשיבותו החברתית, קשור לפרקים רבים בתכנית הלימודים באזרחות, ביניהם: תפיסות שונות של מדינה יהודית, הזכות לשוויון, הגבלת השלטון, מנגנוני פיקוח וביקורת ועוד.

בשיעור המוצע נעסוק במנגנוני פיקוח וביקורת, מוסדיים ולא מוסדיים. השיעור מוצע לתלמידי החטיבה העליונה במסגרת שיעורי אזרחות.

מטרות אופרטיביות:

בתחום התוכן:

- התלמידים יבינו את המושגים מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים ולא מוסדיים
- התלמידים יערכו השוואה בין מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים ולא מוסדיים
- התלמידים יכירו עמותות העוסקות בהשתלבותם של יהודי אתיופיה בישראל
- התלמידים יכירו מסמכי ביקורת רשמיים שנכתבו בנושא זה

בתחום המיומנויות:

- התלמידים יתרגלו יישום של מושגים באזרחות על סוגיות אקטואליות
- התלמידים יתרגלו מיומנות חשיבה של השוואה
- התלמידים יתרגלו מיומנות של כתיבה טיעונית
- התלמידים יתרגלו הצגה בפני קהל

בתחום הערכים:

- התלמידים יפנימו את ערך השוויון
- התלמידים יפנימו את ערך המעורבות האזרחית

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

מושגים מרכזיים ביחידת לימוד

מנגנוני פיקוח וביקורת מוסדיים, מנגנוני פיקוח וביקורת לא מוסדיים, מבקר המדינה, דעת קהל, השתתפות אזרחית, חברה אזרחית

משאבי למידה

כיתת מחשבים עם גישה לאינטרנט

הערכה - מטלה קבוצתית

מקורות המידע

הקליקו

דוח מבקר המדינה

מהלך השיעור

שלב א - חשיפה לנושא

ניתן לעשות חשיפה לנושא באמצעות הקרנת סרטון העוסק בעליית יהודי אתיופיה או במחאה על אפלייתם.

שלב ב - מנגנונים מוסדיים

- הכיתה תתחלק למספר קבוצות, כל קבוצה תחקור אחד מהתחומים: חינוך, צבא, חברה, השכלה גבוהה, תעסוקה - שירות המדינה
- המורה תציג את דוח מבקר המדינה שפורסם בנושא
- המורה תקשר את הנושא לימוד מנגנוני פיקוח וביקורת פורמליים
- כל קבוצה תאסוף נתונים מהדוח על התחום שבו היא עוסקת ותציג בקצרה את הממצאים לכיתה

שלב ג - מנגנון לא מוסדיים

- המורה תקשר את הנושא למנגנוני פיקוח וביקורת לא מוסדיים
- המורה תבקש מכל אחת מהקבוצות לקרוא על אחת מהעמותות הפועלת לקידום השתלבותם של יהודי אתיופיה (רשימה), עדיף בתחום שבו עסקה הקבוצה

שלב ד - השוואה בין מנגנונים מוסדיים ולא מוסדיים

- המורה תשאל את הכיתה: מי לדעתכם משפיע יותר על שינוי המדיניות - המנגנונים המוסדיים או הלא מוסדיים? מי לדעתכם משפיע יותר על דעת הקהל?
- על כל קבוצה למצוא כתבה המחזקת את עמדתה

שלב ה - הצגה במליאה

הקבוצות יציגו את ממצאיהן ואת טיעוניהן בפני הכיתה

נספחים:

1. על ההיסטוריה והמורשת של יהדות אתיופיה - מנהגים ומסורת בקרב יהודי אתיופיה [הקליקו](#)

האגודה הישראלית למען יהודי אתיופיה [הקליקו](#)

2. מסמכים של הכנסת על נושאים שונים הקשורים בהשתלבותם של יהודי אתיופיה:
השתלבות בשירות המדינה | השתלבות בצה"ל | השתלבות במערכת החינוך |

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

השתלבות במערכת ההשכלה הגבוהה

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

3. אתרים ופעילויות מומלצות:

4. סרטונים מומלצים:

- פרויקט קולנוער (כדאי לצפות בסרטונים מראש ולבדוק אם הם מתאימים לכיתה שלכם) -
קולנוער רחובות | קומדיה בשחור לבן | בשביל עצמי | קולנוער ראשון לציון | קצת מזל-אשקלון

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

[הקליקו](#)

- פרויקט משפחה בשלושה דורות - משפחת פרדו - שיעור וזהב

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

